

UNELE SUPOZIȚII CU PRIVIRE LA LOCALIZAREA VICINEI (SFÂRȘITUL SEC. AL XIII-LEA - PRIMA JUMĂTATE A SEC. AL XIV-LEA) REFLECTATE ÎN ISTORIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ

Silvia Barcaru

La sfârșitul secolului al XIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIV-lea, Vicina deținea un important rol în comerțul danubiano-pontic al Genevei. Fiind sediul unei intense activități comerciale genoveze, care a lăsat în urmă documente însemnate și anume actele instrumentate în anul 1281 de notarul genovez *Gabriele di Predono*, până spre mijlocul secolului al XIV-lea Vicina, în aprecierea istoricului Șerban Papacostea, avea să rămână principalul centru al comerțului genovez la Dunăre (Papacostea 1996, 477-482; Papacostea 2006, 21-35).

La 28 mai 1290, conform investigațiilor lui C. Andreescu, efectuate încă în perioada interbelică, s-a stabilit că *Giacomo di Finale* primea la Caffa de la *Enrico Salvatore* 800 *aspri baricati*, urmând să navigheze la Cetatea Albă și apoi la Constantinopol, iar la 8 august 1290 *Luchino Gatilusio* primea de la *Sorleone Gatilusio* 6 125 *aspri baricati*, urmând să navigheze de la Caffa spre Vicina „*causa negociandi*”. Ținând seama de sumele mari cu care cei doi negustori se îndreptau spre Cetatea Albă și spre Vicina, autorul nominalizat presupunea că ele erau destinate, cel puțin în parte, cumpărării de produse locale ale economiei agrare. În 1294 la fel sunt menționate corabia lui *Orlando di Quarto* și cea a lui *Guglielmo de Berzezis* și *Giovanni Musso*, care navigau spre Vicina dar și Cetatea Albă (Andreescu 1932-1933, 157-160; Andreescu 2000, 57-77).

De asemenea, în prima jumătate a secolului al XIV-lea, reflectând interesul negustorilor italieni față de produsele economiei agrare din spațiul ponto-danubian, florentinul *Francesco Balducci Pegolotti* menționa în lucrarea sa de largă circulație *La pratica della mercatura* (1310-1340) zonele și centrele de unde puteau fi procurate cerealele, printre care Cetatea Albă, Dobrogea și orașul care mai mult ne interesează pe noi, Vicina: „*grano da Maocastro*”, care era „*più vendereccio e conservasi meglio a navicarlo*”, precum

și „*grano... della Zaorra e di Vezina*” (Panaitescu 1969, 270-279).

Toate aceste cifre și date prezentate constituie un rezultat al investigațiilor istoricilor amintiți care, într-o anumită măsură, explică însemnătatea locului ocupat de Vicina în cadrul comerțului internațional din această vreme.

Mai târziu cercetările întreprinse de Barbu Cămpina au demonstrat că în prima jumătate a secolului al XIV-lea, dar la o dată neprecizată mai exact, genovezii vor părăsi respectivul oraș-port Vicina, pentru a se așeza la Licostomo și Chilia (Cămpina 1973, 46-135). Cu toate acestea, consideră alți istorici, Vicina nu și-a întrerupt complet activitatea de centru comercial. În 1360, orașul era încă locul de încărcare a cerealelor transportate la Pera, ceea ce presupune existența unei mici comunități ligure care și-a continuat activitatea și în anii următori. Acest lucru este dedus de Radu Manolescu dintr-un act notarial din 19 martie 1374 care atestă că, la 20 iunie 1373, notarul *Bartolomeo de Ursetis di Voltaggio* a instrumentat la Vicina un contract în favoarea lui *Cristiano Ghisolfi* care a plătit 99 de hiperperly „la greutatea Vicinei” unui anumit *Oberto Marischetto*. Prezența unui notar genovez la această dată la Vicina, atestă menținerea unei activități comerciale destul de importante, orientată spre Constantinopol și Pera, deoarece sunt încă utilizați hiperperi cântăriți după etalonul local, ca și la sfârșitul secolului al XIII-lea (Manolescu 1990, 545-570; Manolescu 1993, 43-54).

Apreciată de I. Rămureanu ca cetate și arhiepiscopie¹ (Rămureanu 1979, 149-169), Vicina a trezit de-a lungul timpului interesul istoriografiei

¹ Vicina a fost reședință mitropolitană, calitate atestată documentar cu începere din 1285 și menținută până la transferarea lui Iachint la Curtea de Argeș în anul 1359. Autoritatea mitropolitului de Vicina era considerabilă, de vreme ce în anul 1302 alani i s-au adresat lui pentru a interveni pe lângă împărat în scopul de a le permite stabilirea pe teritoriul Bizanțului (Spinei 1994, 23-31).

românești, prin multiplele aspecte de istorie politică, economică și ecleziastică pe care le implică evoluția sa de-a lungul secolelor. În rând cu acestea, localizarea ei constituie o problemă istorică destul de controversată, existând de-a lungul timpului mai multe variante, precum Isaccea, Măcin, Niculițel, Mahmudia, Noviodunum, Păcuiul lui Soare, Somova ș.a. (Iorga 1897; Iorga 1899, 47-48; Iorga 1929, 490; Iorga 1937, 355; Grămadă 1924, 437-549; Giurescu 1941-1942, 530; Giurescu 1959, 673-679; Giurescu, Giurescu 1974, 338; Bănescu 1930, 32-37; Năsturel 1957, 205-300; Cihodaru 1968, 217-241; Dobrescu 1906, 45; Cioacăltan 1994, 289-293; Brătescu 1920, 30; Brătianu 1935, 35-91; Brătianu 1942, 133-145; Brătianu 1988, 335-347; Diaconu 1970, 275-295; Diaconu 1981, 2311-2316; Dumitriu-Snagov 1979, 1941-1947; Lerian 1972, 27; Lerian 1973, 472-474; Rămureanu 1979, 149-169 ș.a.), și încă nu s-a ajuns la un consens în această privință.

Prima menționare scrisă a localității Vicina apare în lucrarea Annei Comnena, *Alexiada*, unde se face referință la numele unor conducători pecenegi precum *Tatos*, *Sesthlav* și *Satza* ca fiind dintre cei mai de seamă conducători ai locuitorilor ce trăiesc la Dunăre. Autoarea notează că primul dintre aceștia stăpânea Silistra, spre finele secolului al XI-lea, și anume în anii 1086-1091, iar ceilalți doi „Vicina și celelalte (localități)...” (Baraschi 1981, 311-345). Rezultă de aici că Vicina avea o poziție privilegiată, precum și o importanță deosebită în arealul în care era așezată, dată fiind alegerea ei drept reședință a unui șef cuman.

În literatura istorică românească Nicolae Iorga este primul care a studiat și a publicat materiale de arhivă referitoare la prezența negustorilor italieni în Crimeea și la Dunărea de Jos. Marele istoric este de părere că Vicina s-ar afla „între Isaccea și Tulcea”, conform portulanelor, acest oraș-port ar fi fost amplasat anume astfel (Iorga 1897; Iorga 1899, 47-48; Iorga 1937, 69). După cercetarea unor documente latine și bizantine, Nicolae Iorga spunea în *Istoria Bisericii Române* că cetatea Vicina „era așezată pe unghiul de îndoire al Dunării, către răsărit, pe un braț numit Vicina, între Isaccea și Tulcea”, brațul respectiv existând cu aceeași denumire până astăzi. Autorul amintește că era o „stație de corăbii și loc de schimb cu barbarii de la nord”, schimburi comerciale aproape imposibil de făcut în cazul în care cetatea ar fi fost lângă Ostrov (Iorga 1929, 29-30).

În ce privește localizarea Vicinei la Isaccea de către Nicolae Iorga, această ipoteză a fost susținută și de către P.Șt. Năsturel, argumentând că „de la Galați până la Tulcea, bălți și mlaștini mărginesc malurile Dunării în afară de locul unde se află Isaccea”. Acesta ar fi fost singurul punct de trecere din Bugeac în Dobrogea, punct strategic care întretăia Dunărea, Dobrogea și Bugeacul în legătură cu Marea Neagră fiind cel mai potrivit pentru bogata Vicina, care astfel putea să își joace rolul de mijlocitoare a schimbului comercial între lumea apuseană, bizantină și cea asiatică. Totodată P. Năsturel amintește că nu există izvoare ce ar pomeni de Vicina și Isaccea în același timp, fapt care, în opinia autorului demonstrează că nu s-ar mai putea vorbi de identificarea primei cu cea de-a doua (Năsturel 1957, 295-303).

Majoritatea cercetătorilor au căzut de acord cu ipoteza înaintată de Petre Șt. Năsturel privind localizarea coloniei în discuție. În acest sens avem și ipoteza lui C. Cihodaru care susține localizarea Vicinei lângă Isaccea, pe insula din apropierea ei și anume la Noviodunum. Argumentele care ar confirma această ipoteză, conform lui C. Cihodaru, sunt următoarele: numele Vicina ar însemna „vecin, localitatea din vecinătate”; s-ar putea ca la început Ditzina din *Geografia* lui *Idrisi* să fi existat pe locul cetății Noviodunum, iar genovezii să-și fi așezat un emporium în vecinătate; apoi numele acestui emporiu ar putea fi o interpretare greșită a numelui Ditzina și astfel ar fi rezultat Vicina. Dezvoltarea acestui emporiu ar fi impus în izvoarele bizantine noul nume de Vicina. În plus, în fața vechiului Noviodunum s-au găsit urme ale unei locuiri antice (Cihodaru 1968, 215-230).

Însă și C. Giurescu anterior a cercetat amplasarea orașului în discuție, concluzionând că doar în cazul în care s-ar găsi vreun izvor istoric care să menționeze simultan Vicina și Isaccea, atunci ar renunța la această localizare (Giurescu 1941-1942, 530; Giurescu 1959, 673-679). Iar ceva mai târziu, într-un studiu dedicat istoriei românilor, C.C. Giurescu și cu D.C. Giurescu se alătură și ei opiniilor menționate mai sus, precizând că portul și orașul poartă un nume caracteristic romanic, și „s-ar fi aflat la străvechiul vad, pe unde milenii de-a rândul armatele, negustorii și ceilalți călători” au trecut de pe un mal al Dunării pe celălalt (Giurescu, Giurescu 1974, 135-139).

Un alt autor român, N. Dobrescu, examinând problema întemeierii mitropoliilor din Țara Ro-

mânească s-a pronunțat și asupra problemei localizării Vicinei. El identifică Vicina cu Măcinul, identificare care pornește de la constatarea autorului că imediat ce Vicina decade, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea în izvoare apare menționată Brăila, ca centru urban de importanță, în apropierea ei. Posibil, presupunea N. Dobrescu, că Brăila ar fi preluat funcția Vicinei insulare (Dobrescu 1906, 45).

Mai recent apare o altă dovadă în privința afirmării localizării Vicinei la Măcin, care este susținută de multiplele mărturii lingvistice. Istoricul Virgil Ciocâltan afirmă că în limba cumană consoanele **v** și **p** s-au transformat treptat în **m**. El menționează că în secolul al XVIII-lea este atestat numele unei localități, „Mecena”, care de altfel este Măcinul de astăzi (Ciocâltan 1994, 289-293).

Într-un studiu privind Dobrogea, C. Brătescu plasează orașul Vicina la Niculițel (Brătescu 1920, 30). Însă această localizare este considerată mai puțin admisibilă. N. Grămadă pleca de la premisa că Vicina era un port dunărean, pe când Niculițelul se află la o distanță de circa 10 km de Dunăre, de aceea identificarea Vicinei cu Niculițelul nu i se părea o ipoteză verosimilă (Grămadă 1924, 437-549).

Gheorghe I. Brătianu, un alt mare istoric român, care de altfel a dedicat un studiu integral localității în discuție și anume „*Recherches sur Vicina et Cetatea Albă. Contributions a l'Histoire de la domination Byzantine et Tatare et du commerce génois sur le littoral roumain de la Mer Noire*”, localizează Vicina pe locul actualului localități Mahmudia. Această localitate apărea pe o hartă întocmită de austrieci în timpul Congresului de la Viena cu numele de Betesina, pe care Gh. I. Brătianu l-a identificat ca fiind o deformare a numelui Vicina (Brătianu 1935, 69, 91; Brătianu 1942, 133-145). Istoricul a conchisă că: „este suficient să se înregistreze existența unui oraș pe Dunăre, al cărui nume se apropie mult de cel care face obiectul acestui studiu” (Brătianu 1988, 340). Dar ulterior, după o analiză mai amănunțită întreprinsă de către A. Rădulescu și I. Bitoleanu, s-a constatat că ar fi vorba despre actuala localitate Beștepe. Această denumire provine din limba turcă și înseamnă „Cinci dealuri”. Aceste „Cinci dealuri” sunt atestate și astăzi în fața localității Mahmudia (Rădulescu, Bitoleanu 1979, 165-179).

Petre Diaconu sublinia că descoperirea ruinelor Vicinei trebuie extinse „de-a lungul fluviului”, în

toată regiunea dintre Deltă și Silistra. Pentru a examina cu exactitate locul amplasării sale în perioada ce ne interesează pe noi, autorul ne propune să ținem cont de câteva observații:

- Vicina era un oraș dunărean, dar un oraș așezat într-o insulă. În unele hărți locul Vicinei este indicat chiar printr-un ostrov, iar în altele prin mențiunea expresă de *isola Vicinae*;
- izvoarele literare menționează existența Vicinei atât în secolul al XI-lea, cât și în perioada cuprinsă între mijlocul secolului al XIII-lea și prima jumătate a secolului al XV-lea. „Ca atare, insula dunăreană care urmează să fie identificată cu Vicina trebuie să conțină nivelurile arheologice corespunzătoare în timp”. Respectiv, P. Diaconu localizează Vicina la Păcuiul lui Soare, argumentând că așezarea de aici se găsește pe o insulă, și se întemeiază pe raportul cronologic dintre etapele de dezvoltare ale Vicinei și cele ale așezării de la Păcuiul lui Soare (Diaconu 1970, 287).

Un alt argument invocat de P. Diaconu ar fi acela că sediul unei episcopii se stabilea într-o așezare importantă, iar o astfel de „cetate a ființat și în insula Păcuiul lui Soare în secolele X-XIV”, așa cum o arată descoperirile arheologice efectuate aici care, de altfel, mai atestă și o dezvoltare a activității comerciale tranzacționale din această perioadă înregistrată conform cercetărilor autorului, tot în insula Păcuiul lui Soare (Diaconu 1970, 291-294).

Acest din urmă considerent adus de P. Diaconu este susținut de cercetările ulterioare ale lui V. Spinei care, examinând sursele bizantine, arabe, italiene și grecești, concluzionează că Vicina era un „port cu o vie activitate comercială în secolele XII-XIV, sediu episcopal, apoi mitropolie”, iar în timpul genovezilor important centru de afaceri, obținând venituri mari pe Dunăre, îndeosebi cu cereale, vite și pește (Spinei 1993, 171-234).

Ipoteza prezenței unei mitropolii pe insula Păcuiul lui Soare este susținută și de bogatele vestigii creștine descoperite atât în această zonă, cât și pe malul drept al Dunării. Datorită cercetărilor arheologice efectuate în această zonă au fost descoperite numeroase cruciulițe datând din secolele VI, XI, XIII-XIV, sigilii, monede și vase ceramice cu inscripții sau simboluri creștine, precum și tezaurul unui episcop la Pârjoaia (Diaconu 1970, 275-295). Toate aceste argumente l-au determinat pe

Petre Diaconnu să concluzioneze că cetatea Vicina, sediul vestitei Mitropolii cu același nume, este cea de pe insula Păcuiul lui Soare.

Însă o obiecție serioasă asupra acestei ipoteze a fost adusă de Marcu Botzan, care remarcă distanța mare între Vicina, ipotetic plasată la Păcuiul lui Soare, și litoralul Mării Negre (Botzan 1992, 61-73).

De asemenea un alt contraargument a fost adus de I. Dumitriu-Snagov, care a determinat cu ajutorul a două hărți italiene renascentiste poziția orașului Vicina pe malul drept al Dunării, în amonte de intrarea în Deltă, pe o insulă fortificată (Dumitriu-Snagov 1979, 1941-1947; Dumitriu-Snagov 1979, 86-200).

Un raționament logic ar sugera și ipoteza adusă iarăși de către P.Șt. Năsturel, conform căreia Vicina trebuia să se fi găsit imediat în amonte de începerea Deltei. Autorul, analizând un act inedit, instrumentat la Chilia, la 18 octombrie 1230 de notarul genovez *Antonio di Ponzo*, arată că prin acest contract, *Georgio Gingebo de Savona* se angaja să schimbe la Pera o sumă de bani, după ce urma să treacă cu o navă prin Vicina spre a încărca grâu. Pornind de la această informație și ținând cont de anotimp rezultă că localitatea era așezată pe Dunăre la o distanță nu prea mare de Chilia, care, de asemenea, nu știm unde era situată, probabil în vecinătatea Isacei, unde este un vechi vad peste Dunăre spre stepele nord-ponțice și spațiul est-carpatic, la câțiva kilometri în amonte deltei, deci în nici un caz la Păcuiul lui Soare (Năsturel Șt., apud Botzan 1992, 64).

O altă ipoteză, de această dată susținută de către Mircea Lerian, este cea privind localizarea Vicinei la Somova (Lerian 1972, 27). Autorul își întemeiază afirmația pe considerentul că „pe malul unei mari bălți, cum este Somova, se află un iaz care se cheamă și azi Bezlina”. Aici a fost găsită ceramică halsthattiană de tip Babadag, prin grădinițele tuturor localnicilor din această regiune, fapt ce l-a determinat să concludă că este vorba de o mare așezare. Totodată la extremitatea Somovei, pe care au dedus-o ca fiind o incintă funerară, se află dealul „Comorii”, unde a presupus că ar fi fost centrul Vicinei (Lerian 1972, 27).

Într-o altă publicație, din anul 1973, autorul mai aduce drept argument pentru localizarea așezării în discuție și studiul stereoscopic al fotografiilor aeriene privind zona Somova (Lerian 1973, 470-474).

Dar această ipoteză a fost dur combătută de către A. Decei, care, într-un articol apărut în anul 1973, a invocat o serie de contraargumente convingătoare precum că Vicina nu putea să se afle în acest loc, menționând că M. Lerian vine doar cu sugerări proprii ce nu conțin un caracter științific, ceea ce nu i-a permis să fie obiectiv în favoarea ipotezei aduse în discuție (Decei 1973, 846-849).

Dat fiind aspectul variat de teorii referitoare la localizarea Vicinei, este dificil să fie acceptată drept irevocabilă vreuna dintre ele, mai ales în lipsa unor argumente arheologice și documentare concludente. Pot fi însă privilegiate îndeosebi opiniile ale căror construcție pornește de la elemente și indicii susținute de logica evoluției istorice, economice și politice a arealului de la Dunărea de Jos în secolele XII-XV.

Din start noi vom exclude ipoteza amplasării la Niculițel, deoarece el nu este situat pe Dunăre, și cea potrivit căreia Vicina s-ar fi aflat în zona dintre Isaccea și Tulcea, fiindcă această zonă era despărțită de Dunăre prin multe mlaștini, ceea ce nu îi oferea posibilitatea de a se dezvolta ca un mare centru comercial. Or, noi cunoaștem deja faptul că Vicina a avut o însemnătate deosebită în activitatea comercială a genovezilor la sfârșitul secolului al XIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIV-lea, fiind amintită în documente ca cel mai important centru al tranzacțiilor comerciale ale negustorilor italieni. Obiectivul principal al schimburilor comerciale cu acest oraș îl constituia pentru genovezi achiziționarea produselor economiei agrare locale impuse de cererea de produse alimentare atât pe piețele din Pera și Constantinopol cât și pe cele ale Mediteranei. Așezarea negustorilor genovezi în această zonă (la Vicina) a dat o mare amploare traficului preexistent. Prin politica comercială desfășurată în Pont, negustorii italieni au favorizat introducerea orașului-portuar Vicina în marele circuit comercial dintre Europa și Asia, contribuind astfel la dezvoltarea sa economică.

De asemenea, considerăm că nu poate fi acceptată nici propunerea lui Gh.I. Brătianu de a căuta Vicina la Mahmudia, întrucât nu se cunosc cercetări arheologice din secolele XIII-XIV efectuate în această zonă, precum și la Măcin, deși fonetic ar avea unele similitudini.

Mai plauzibile par ipotezele conform cărora Vicina s-ar fi aflat la Păcuiul lui Soare, și poate

mai aproape de adevăr, teoria privind amplasarea Vicinei la Isaccea. Cu noi probe doveditoare nu venim, însă, în urma cercetării istoriografiei românești cu privire la tema abordată, mai convingătoare par a fi argumentele aduse de către N. Iorga, N. Grămadă, N. Bănescu, P. Năsturel, C. Cihodaru ș.a., de a localiza misteriosul oraș Vicina la Isaccea. Cercetările de teren, efectuate în perioada studiată de noi, au descoperit vestigii de

existență în această zonă, și apoi mai beneficiază și de avantajul așezării în dreptul unui străvechi vad de traversare a Dunării.

Cu toate acestea suntem în drept să sperăm că cercetările arheologice din viitor vor veni totuși să limpezească definitiv această enigmatică și confuză problemă ce persistă în istoria noastră de secole.

Bibliografie

- Andreescu 1932-1933:** C. Andreescu, Așezări franciscane la Dunăre și Marea Neagră în secolele XIII-XIV. Cercetări istorice 2, vol. VIII-IX, 1932-1933, 157-167.
- Andreescu 2000:** Șt. Andreescu, Note despre Cetatea Albă. In: Studii și materiale de Istorie Medie, XVIII (București 2000), 57-77.
- Baraschi 1981:** S. Baraschi, Izvoare scrise privind așezările dobrogene de pe malul Dunării în secolele XI-XIV. Revista de istorie 2, 34, 1981, 311-345.
- Bănescu 1930:** N. Bănescu, Vechi legături ale țărilor noastre cu genovezii. In: Închinare lui Nicolae Iorga (Cluj 1930), 32-37.
- Botzan 1992:** M. Botzan, Pour localiser Vicina: Histoire et milieu géographique. Revue des Etudes Sud-Est Européen 1-2, XXX, 1992, 61-73.
- Brătescu 1920:** C. Brătescu, Dobrogea în secolul al XII-lea. Bergean, Paristrion. Analele Dobrogei 1, 1920, 30.
- Brătianu 1935:** Gh.I. Brătianu, Recherches sur Vicina et Cetatea Albă. Contributions a l'histoire de la domination byzantine et tatare et du commerce génois sur le littoral roumain de la Mer Noire (Bucarest 1935).
- Brătianu 1942:** Gh.I. Brătianu, Vicina II. Nouvelles recherches sur l'histoire de la toponymie medievale du littoral roumain de la Mer Noire. A propos de „Miscellanees” de M.J. Bromberg. Revue historique de Sud-Est européen XIX, llf. 1, 1942, 133-145.
- Brătianu 1988:** Gh.I. Brătianu, Marea Neagră. De la origini până la cucerirea otomană, II (București 1988).
- Cihodaru 1968:** C. Cihodaru, Litoralul de apus al Mării Negre și cursul inferior al Dunării în cartografia medievală (sec. XII-XIV). Studii. Revistă de istorie 2, XXI, 1968, 217-241.
- Ciocâltan 1994:** V. Ciocâltan, Cinghizhanizii și comerțul: izvoare și abordări istoriografice. Revista istorică 3-4, V, 1994, 289-293.
- Câmpina 1973:** B. Câmpina, Despre rolul genovezilor de la gurile Dunării în secolele XIII-XIV. In: Scrieri istorice, I, (București 1973), 46-135.
- Decei 1973:** A. Decei, O nouă încercare de a localiza orașul Vicina. Studii. Revistă de istorie XXVI, llf. 4, 1973, 846-849.
- Diaconu 1970:** P. Diaconu, Despre localizarea Vicinei. Pontica 3, 1970, 275-295.
- Diaconu 1981:** P. Diaconu, Iarăși despre localizarea Vicinei. Revista de istorie 12, 34, 1981, 2311-2316.
- Dobrescu 1906:** N. Dobrescu, Întemeierea mitropolilor și a celor dintâi mănăstiri din țară (București 1906).
- Dumitriu-Snagov 1979:** I. Dumitriu-Snagov, Țările Române în secolul al XIV-lea – Codex Latinus Parisinus (București 1979).
- Dumitriu-Snagov 1979:** I. Dumitriu-Snagov, Borgiana V și Borgiana VIII. Două hărți italiene din Renaștere și localizarea Vicinei pe Dunăre. Revista de istorie 10, XXXII, 1979, 1941-1947.
- Giurescu 1941-1942:** C.C. Giurescu, Pentru descoperirea Vicinei. Revista istorică română XI-XII, 1941-1942, 530-531.
- Giurescu 1959:** C.C. Giurescu, Întemeierea mitropoliei Ungrovlahiei. Biserica Ortodoxă Română LXXVII, llf. 7-10, 1959, 673-679.
- Giurescu, Giurescu 1974:** C.C. Giurescu, D.C. Giurescu, Istoria românilor, I (București 1974).
- Grămadă 1924:** N. Grămadă, Vicina. Izvoare cartografice. Originea numelui. Identificarea orașului. Codrul Cosminului, 1, (Cernăuți 1924), 437-549.
- Iliescu 1978:** O. Iliescu, Cu privire la o hartă parțială a sud-estului Europei datând din preajma bătăliei de la Nicopole. Studii și materiale de istorie medie IX, 1978, 193-197.

- Iorga 1897:** Documente genoveze și venețiene publicate de Nicolae Iorga. In: Acte și fragmente cu privire la istoria românilor (București 1897).
- Iorga 1899:** N. Iorga, Studii istorice asupra Chilie și Cetății Albe (București 1899).
- Iorga 1929:** N. Iorga, Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor, II (București 1929).
- Iorga 1937:** N. Iorga, Istoria românilor, III (București 1937).
- Lerian 1972:** M. Lerian, Și dacă totuși e... Vicina. România literară V, lff. 33, 1972, 27.
- Lerian 1973:** M. Lerian, În legătură cu ipoteza Vicina – Somova. Câteva observații pe marginea unor fotograme ale zonei Somova. Biserica ortodoxă română XLI, lff. 3-5, 1973, 409-447.
- Manolescu 1990:** R. Manolescu Comerțul și transportul produselor economiei agrare le Dunărea de Jos și Marea Neagră în secolele XIII-XV. Revista istorică 6, I, 1990, 545-570.
- Manolescu 1993:** R. Manolescu, Marea Mediterană și Marea Neagră în Evul Mediu. Revista istorică 1-2, IV, 1993, 43-54.
- Năsturel 1957:** P.Șt. Năsturel, Așezarea orașului Vicina și țărmul de apus al Mării Negre în lumina unui portulan grec. Studii și cercetări de istorie veche VIII, lff. 1-6, 1957, 205-305.
- Panaiteșcu 1969:** P.P. Panaiteșcu, Coloniile italiene la Marea Neagră. In: P.P. Panaiteșcu, Introducere la istoria culturii românești (București 1969), 270-279.
- Papacostea 1996:** Ș. Papacostea, Genovezii din Marea Neagră și integrarea Europei Centrale în comerțul intercontinental. Revista istorică 7-8, VII, 1996, 477-482.
- Papacostea 2006:** Ș. Papacostea, Genovezii în Marea Neagră (1261-1453). Metamorfozele unei hegemonii. In: Marea Neagră. Puteri maritime – Puteri terestre (sec. XIII-XVIII) (București 2006).
- Rădulescu, Bitoleanu 1979:** A. Rădulescu, I. Bitoleanu, Istoria românilor dintre Dunăre și Mare – Dobrogea (București 1979).
- Rămureanu 1979:** I. Rămureanu, Mitropolia Vicinei și rolul ei în păstrarea ortodoxiei în ținuturile românești. In: De la Dunăre la Mare. Monografia Episcopiei Dunărea de Jos (Galați 1979), 149-169.
- Spinei 1993:** V. Spinei, Comerțul și geneza orașelor din sud-estul Moldovei (secolele XIII-XIV). In: Analele Brăilei. Serie nouă, an 1 (Brăila 1993), 171-234.
- Spinei 1994:** V. Spinei, Moldova în secolele XI-XIV (Chișinău 1994).

Some considerations about the location of Vicina (the late 13th - the 1st half of the 14th centuries) reflected in the Romanian historiography

Abstract

Vicina played a special role in the Genoese commercial activities at the end of 13th - the 1st half of the 14th centuries and is mentioned in documents as the most important trading center of Italian merchants.

Vicina is reflected in the Romanian historiography due to its political, economical, and religious activities as a sea-port, fortress, and the archdiocese. The question of the geographical location of the city is no less important. In the present article there are considered the most probable hypotheses about the Vicina location.

Некоторые предположения о местоположении Вичины (конец XIII - первая половина XIV вв.), отраженные в румынской историографии

Резюме

В конце XIII - первой половине XIV веков Вичина играла особую роль в коммерческой деятельности генуэзцев. Она упоминается в документах как самый важный торговый центр итальянских купцов.

Вичина нашла отражение в румынской историографии благодаря своей политической, экономической и религиозной деятельности в качестве портового города, крепости и архиепископии. Не менее важен вопрос о географическом расположении этого города. В данной статье рассматриваются наиболее вероятные предположения о местоположении Вичины.

09.02.2011

Silvia Barcaru, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, str. 31 August, 121-A, MD-2012 Chișinău, Republica Moldova, e-mail: silvia.barcaru@gmail.com